

Hormonen en hoofdpijn

Dr Els Lannoey, gynaecoloog Imelda

Hormonen en hoofdpijn

- Hebben de vrouwelijke hormonen een invloed op migraine ?

- Welke rol heeft de gynaecoloog bij de aanpak van migraine ?

Verband hormonen en migraine

Voorkomen migraine

- 2 tot 3 x meer bij vrouwen dan bij mannen
- Vóór puberteit : evenveel
- Vanaf starten menstruele cyclus : toename migraine
Piek tussen 20 en 30 jaar
- Na menopauze : afname migraine

Verband hormonen en migraine

Vrouwelijke hormonen en migraine

- Oestrogeen – verandering = trigger
- Oestrogeen fluctueert :
 - *biologisch : eisprong – menstruatie – zwangerschap – (peri)menopauze
 - *medicamenteus : contraceptieve pil – vruchtbaarheidsbehandeling

Verband hormonen en migraine

Vrouwelijke hormonen en migraine

- Daling oestrogeen
 - *menstruatie – na bevalling – menopauze
 - *stopweek contraceptieve pil
- Stijging oestrogeen
 - *eisprong – zwangerschap
 - *inname contraceptieve pil
(of vaginale ring of transdermale patch)

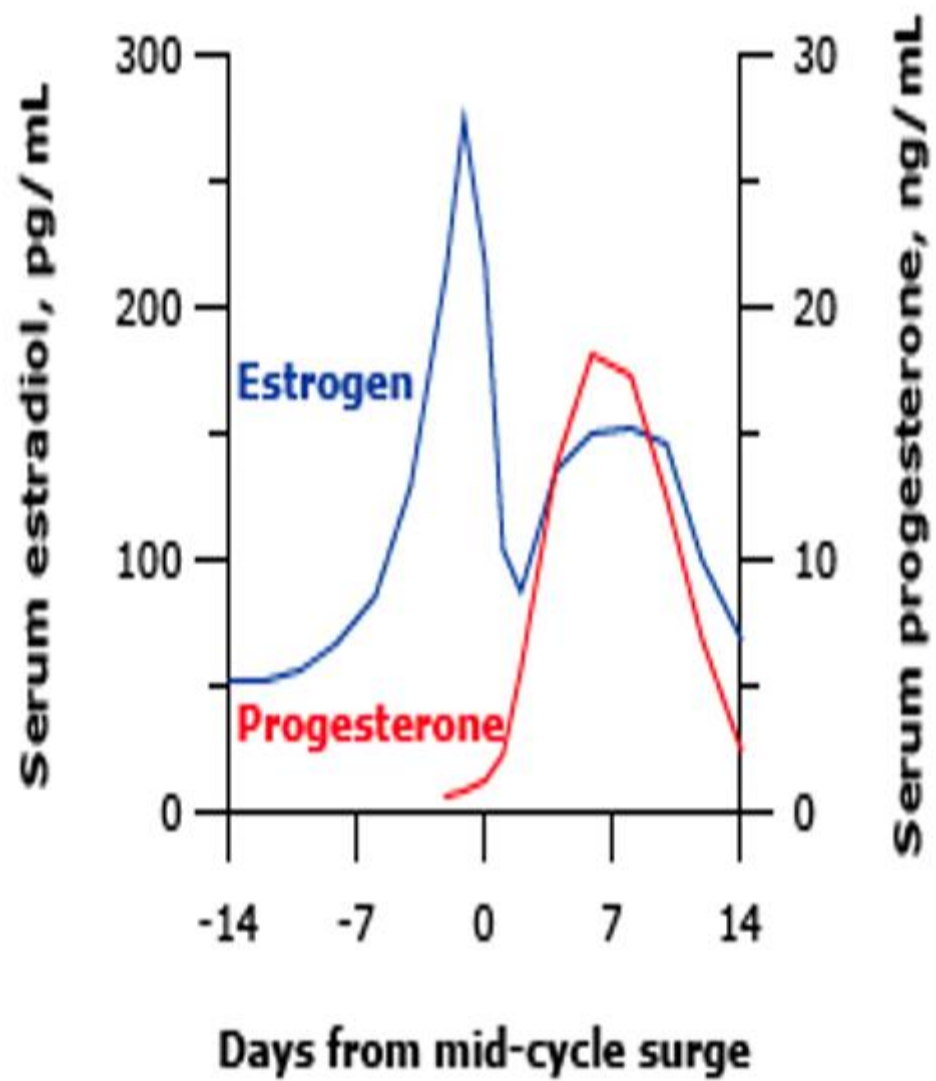

Verband hormonen en migraine

Vrouwelijke hormonen en migraine

Menstruele cyclus :

piek ovulatie – daling menses = triggers

Verband hormonen en migraine

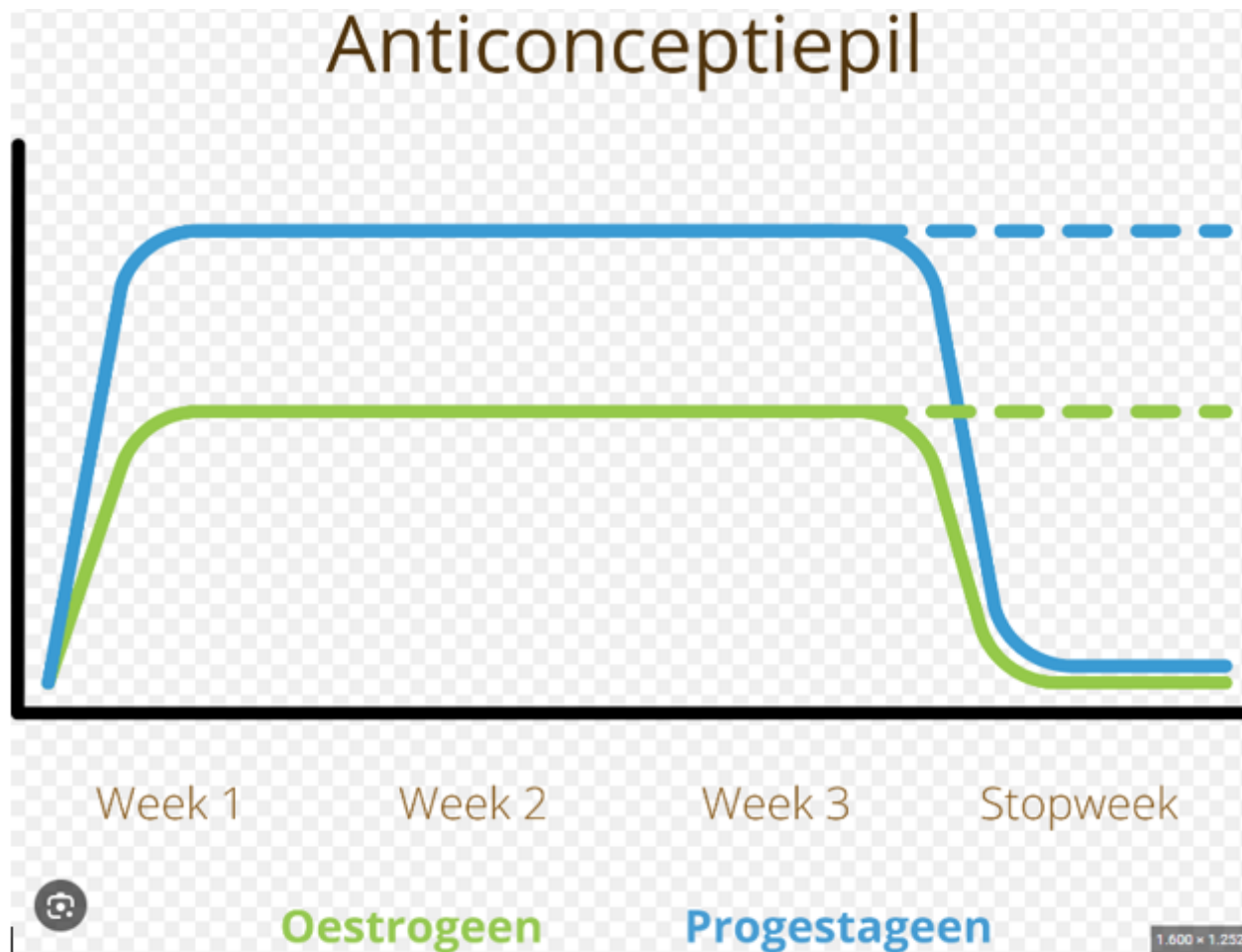
Vrouwelijke hormonen en migraine

Inname contraceptieve pil :

Daling oestrogeengehalte stopweek = trigger

Verband hormonen en migraine

Verband hormonen en migraine

Vrouwelijke hormonen en migraine

Zwangerschap :

- erger eerste trim zwangerschap
- beterschap tweede trimester
- na bevalling opnieuw migraine
(tenzij borstvoeding)

Verband hormonen en migraine

Vrouwelijke hormonen en migraine

Perimenopauze / vroege menopauze :

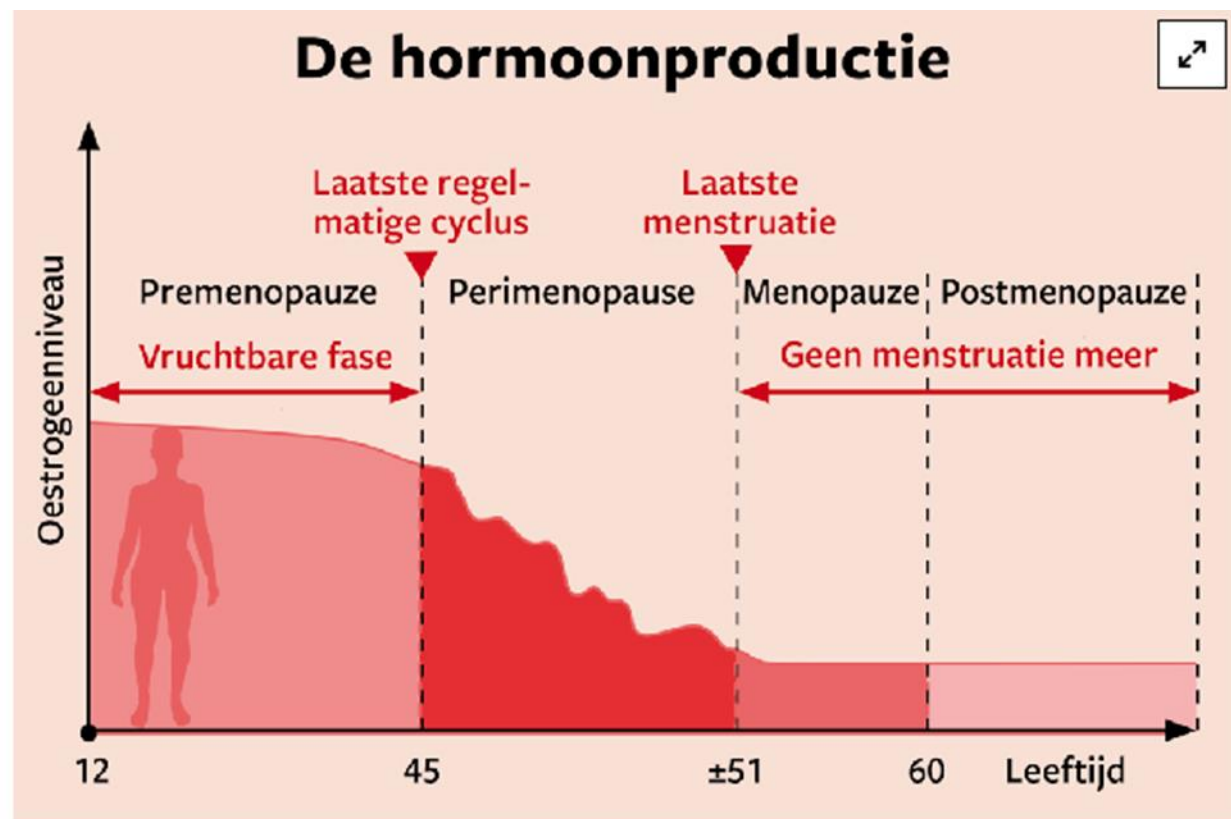
-sterk fluctuerende oestrogeenspiegels : migraine erger

Volledig ingestelde menopauze :

-migraine beter

Verband hormonen en migraine

Vrouwelijke hormonen en migraine

Verband hormonen en migraine

Oestrogeen geassocieerde migraine

Relatie menstruele cyclus of fluctuerende oestrogeengehalten

Meestal zonder aura

1. Menstruele migraine : menstruatie of stopweek pil

(2 dagen ervoor tot dag 3 bloedverlies)

2. Migraine gerelateerd aan de menstruele cyclus :

menstruatie of stopweek pil + andere tijdstippen cyclus

3. Niet-menstruele migraine :

bepaalde tijdstippen cyclus – niet tijdens menstruatie

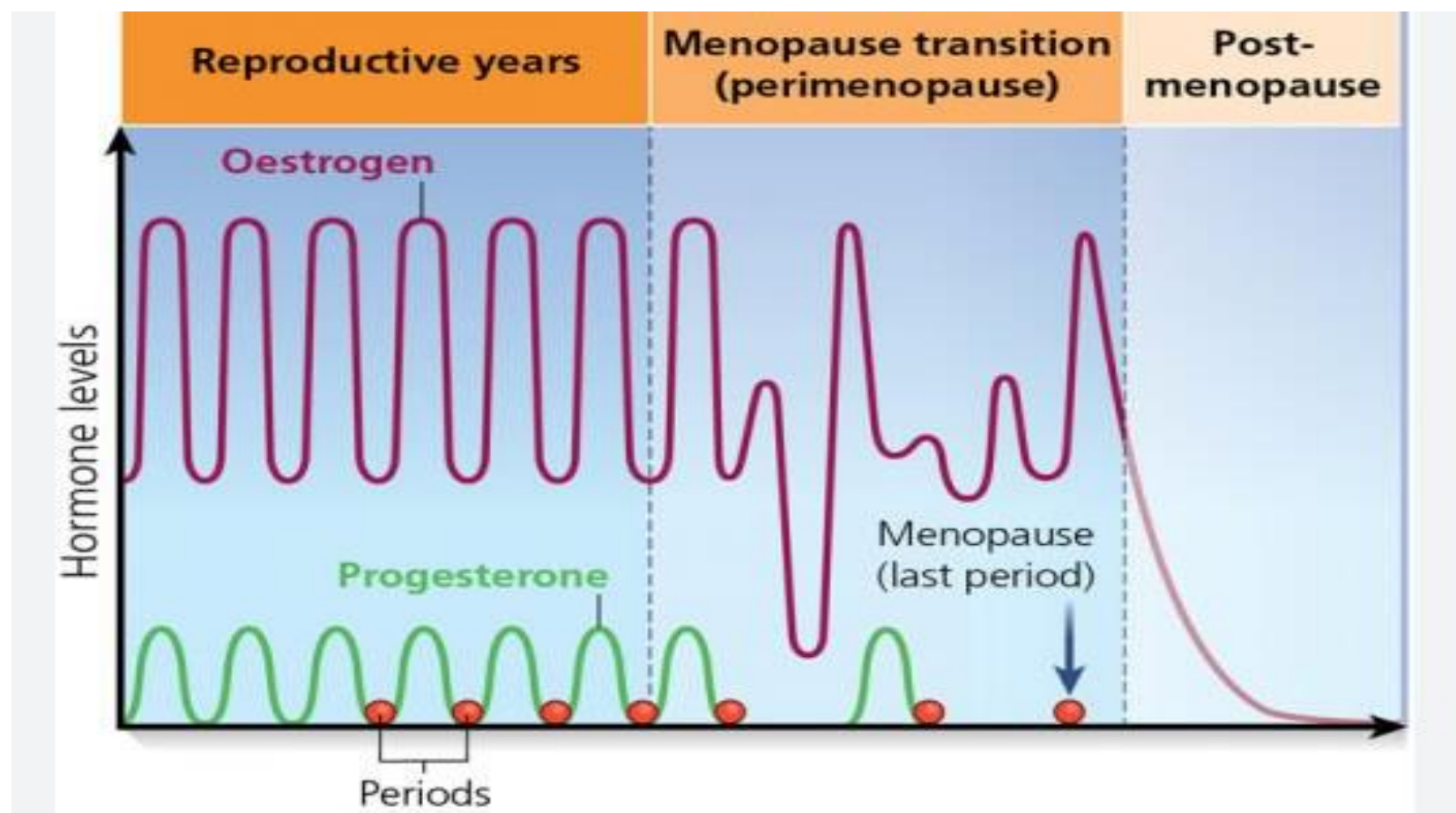

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

- Zie behandeling migraine aanval in het algemeen
- Hormonale migraine : doen verdwijnen hormonale schommelingen
- Goede anamnese :
 - relatie migraine – cyclus
 - migraine aanvallen tijdens stopweek pil
 - verloop migraine tijdens zwangerschap of na bevalling

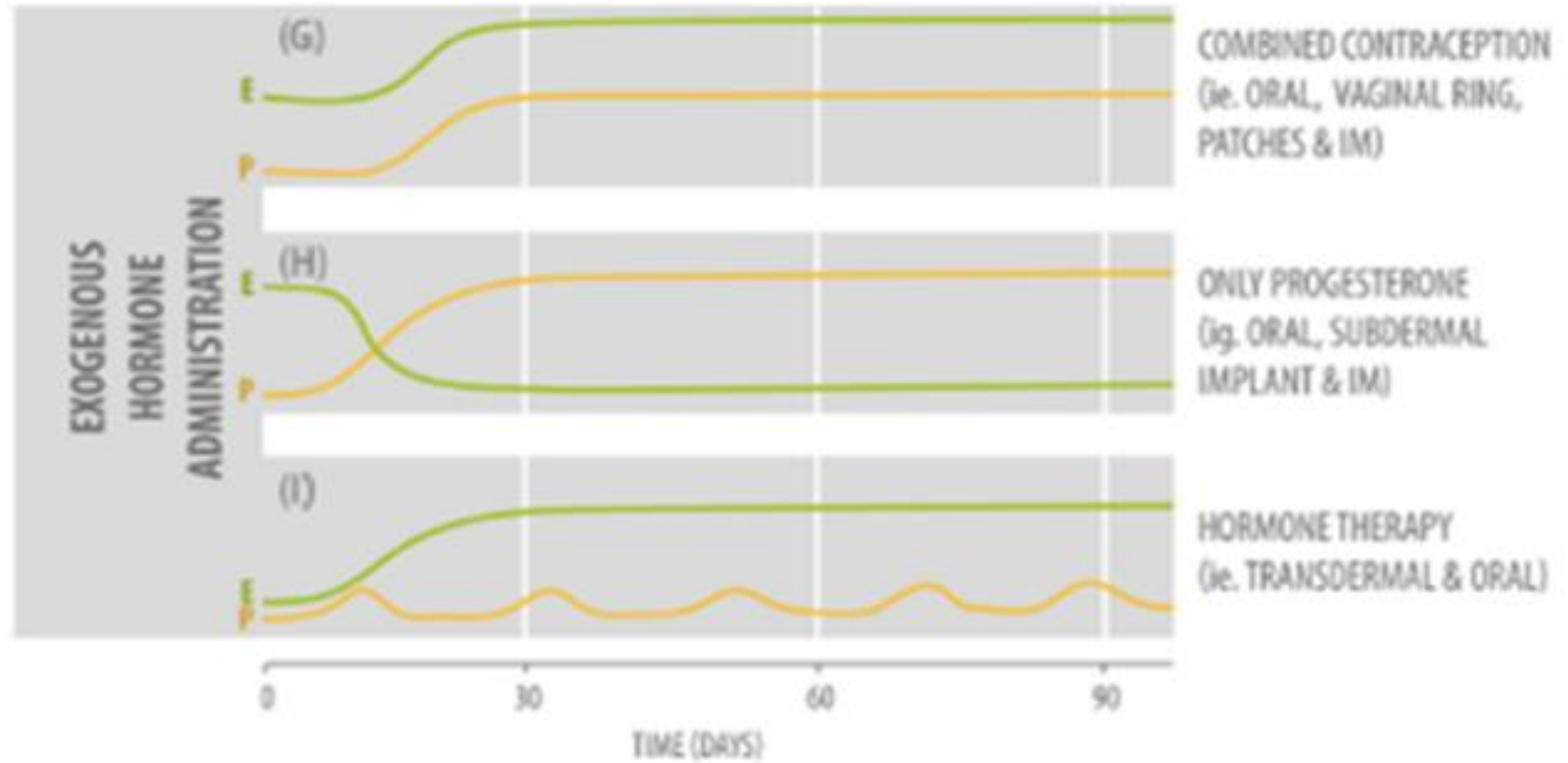
Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

Hormonale behandeling

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

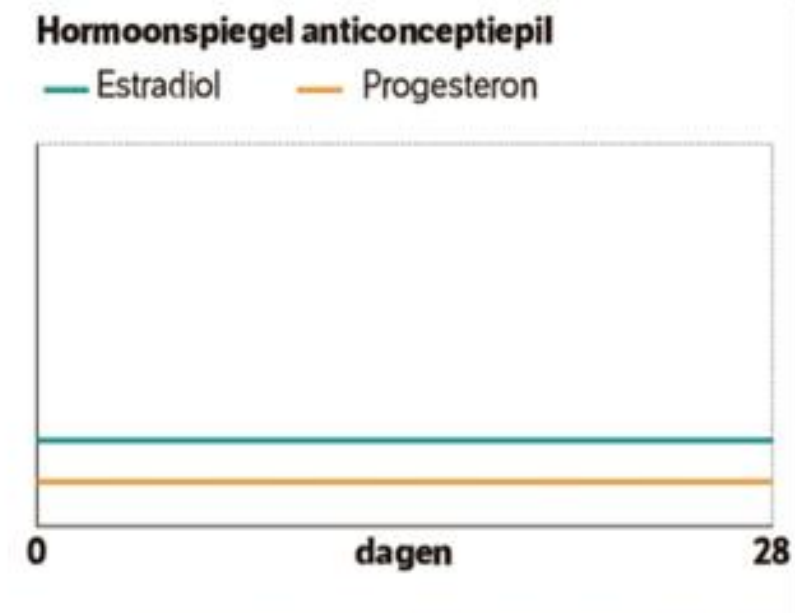
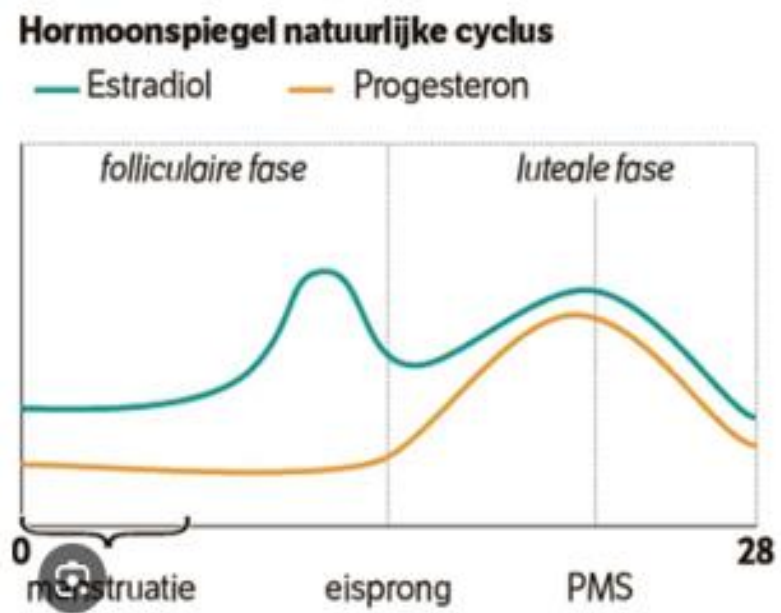
Combinatiepreparaat : E – P

- Geen hormonale fluctuaties meer
- Laag gehalte oestrogenen
- Geen volledige stopweek : continu of enkele dagen stop
- Contra-indicaties uitsluiten : roken – BMI - ...
- Let op : migraine met aura : verhoogd risico herseninfarct
combinatiepil licht verhoogd risico trombose
nieuwere pillen (ander E – ander P)
geen verandering tromboserisico te overwegen

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

Combinatiepreparaat : E – P

NRC 010417 / RL / Bron: Montoya en Bos, Trends in Cognitive Sciences

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

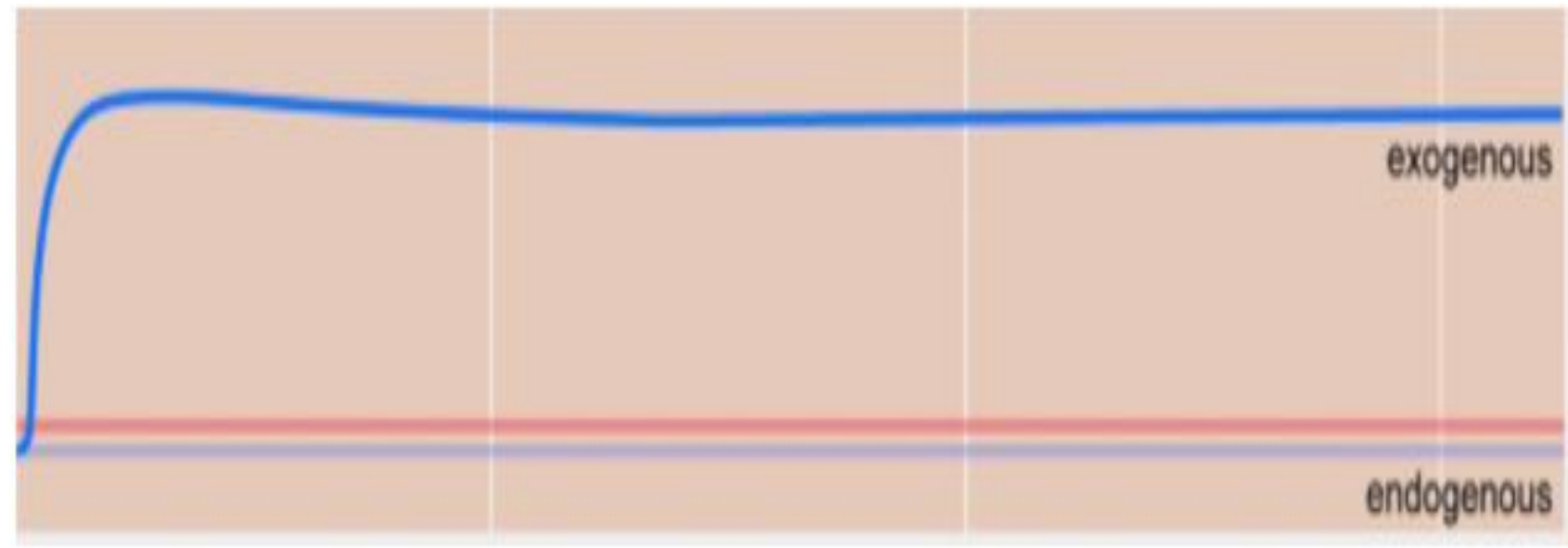
Progesteron only pill : P (minipil)

- Geen hormonale fluctuaties meer
- Enkel Progesteron
- Geen effect op tromboserisico
- Mogelijk bij migraine met aura
bij contra-indicatie E-P bijv rokers
- Onregelmatig bloedverlies – stipte inname
maar nieuw product beschikbaar

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

Progesteron only pill : P (minipil)

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

(Peri)menopauze

- Oestrogenen
- Zowel verbetering migraine als andere menopauzale klachten
- WHI studie 2002 : verhoogd risico borstca / cardiovasculaire events

MAAR : nieuwe inzichten – nieuwe producten :

vele vrouwen benefit hormoontherapie menopauze

Behandeling oestrogeen gerelateerde migraine

Progesteron spiraal

- Geen effect op oestrogeen gerelateerde migraine

Hormonen en hoofdpijn

Bedankt voor uw aandacht !!